

עין משפט
נר מצוה

לֹא א ב מ״ם פ״ב תהי' בִּית
הַסְּפִירָה הַלֵּוִי׃
ב מ״ם שֶׁס הַלֵּוִי׃

תורה אור השלם

1. ציור הפור דודי לי בין שדי ולילי:

2. וְתָשֶׁה וְהַקְדָּשִׁים נוֹשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַקִּיטֹי אֶת הַמִּשְׁכָּן עַד בָּאָם:

3. מַבְרֵי י ב כ א

וַיַּעַשׂ שְׁלֹחֹתָי עֶשְׂרֵה חֹנָה בְּהִכָּל חֲמִשָּׁה מִטִּימִן וְחִמְשָׁה מִשְׁבָּטָיו וַיַּעַשׂ מִדְּבָרֵךְ יוֹצֵב בָּאָם:

דברי הימים ב ד ח

4. וְתָשֶׁה י אֶת הַשְּׁלֹחַן מִחֵץ לְפִרְתָּה וְאֶת הַפְּנֵיהָ בְּכַת הַשְּׁלֹחַן עַל צֵלַע הַשְּׁלֹחַן חִמְשָׁה וְהַשְּׁלֹחַן תִּתֵּן עַל צֵלַע צִפּוֹר:

שמות ב לה

5. וַיַּעַשׂ אֶת מִנְרַת הָקֹדֶשׁ עֶשֶׂר כַּמֶּשֶׁקֶט וַיִּתֵּן בְּהִכָּל חֹמֶשׁ מִיָּמִין וְחִמְשׁ מִשְׁבָּטָיו:

דברי הימים ב ד י

6. מִחֵץ לְפִרְתָּה הַשְּׁלֹחַן בְּאֶהֱל מִזֵּדֶךְ יִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ אֶתְרָן מְעַרְבַּ עֹד בְּקֶרֶל לַפָּנִי יִי תַמְדָּה וְחֶזֶק עֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: וַיִּקְרָא כו ג א
7. דָּבָר אֵל אֶתְרָן וְאָמְרָת לֵאמֹר בְּהַעֲלֹקֵךְ אֶת נִגְרֹתָי אֶל מֹלַח פְּנֵי הַפְּנֵהָרָה יֵאָדָרוּ שְׁבַעַת הַנְּהוֹת:

מבדבר ב ח

הגהות הב"ח

(ב) נב' הוּא מִנְהַה וְהַדְּבָרִים עֵינִיךְ כִּל' וְתִסְתַּח אֶלָּא נִמְתָּח:
(ג) ר"ש ד"ס דַּמְתִּיב כְּנָר וְלֵאמֹר דַּמְתִּיב כְּנָר דְּלֵאמֹר דְּרֹרִים
(ד) לֵאמֹר דְּרֹרִים
(ה)כַּסְתָּמָה: (א) כִּל' הוּא כֶּלֶס וְסִי' וּשְׁמַעַת מִקְרָא:

מוסף רש"י

ובולטין בפרוכת. הסוקה כנגד פתח שבתמלת אמה טרקקין והפתח כאלמע אמה טרקקין הוּא מַקְדָּשׁ לְשֹׁטֵן (ויפא ד.) כמין עני דדי אשה. שולטין מתחת תלוקה (שס). צפון דדרום. רלשי שלמות מן הארון לדרום יו', חמש כסוה אמה פוטת חלשש של זו לנלשאל של זו (ויפא דא). אלא מול הדרות. למול פני נר עננוק התורהם שווא אלמעל היה מלמד פני שש הנרות (מנירה דא):

שיטה מקובצת

[6]ונסנו הקהתים. הרי נושאי תרי הא ארבעה דמצוי למימר ונסנו נושאי המשכון והקיטיו את המשכון עד בוא נושאי הארון הרגמיה: (ג) תיבות תרי נמי תרי נמחק: (ה) השלחן. על (ירדן) (צלע) המשכון חומתה: (ה)מציב בית. עיי' תוס' לעיל (דף פו ע"ב): (פ) ליה ולמי'. נמי מורה ומערב שלחן: (ו) למערב: שוהא: (ז) לאורכו. של ארון: (ח)אלא. כשיעור רוחב הארון וחינוי אמתא ופולגא ותרי גבור התנאים בשני הברים ונתיב חסדי ליכנס תוך שני אנשים בין בד לבד דורא לאורכו ונתיב הברים והוי ארוך הארון בין בד לבד והיינו שתי אמות: (ט) שבשמאל. הפתח: (י) דחינוי ארוכין: (יא) בצפון דדרום אישתתה זכרולוה נרות דחינוי פיי: (יג) דארתון שעלי כלפי אותה: (יד) קיימי כולוה: (טו) היכא מותח:

צח:

דוחקין ובולטין בפרוכת ודומין כמין שני דדי אשה. מעשה נס היה לראון כאלמע קדשי הקדשים היה ולכל זד היה עשר אמות ומקום ארון אינו מן המדה כדליתא בפרק קמא דמגילה (דף י:) ואם כן אפילו למאן דלמר שהנדים נשמטים לזד אחד היאך מגיעים

עד הפרוכת הא לא היה אורכן עשר אלא ע"י נס הארכיו הנדים עד שהיו דוחקין וזולטין ונלאין כשני דדי אשה * למיבתן של ישראל:

ט) **מזרח** ומערב מונחין. וממתי' דמתן אורכן לאורכו של בית כרבי: **מדרכתב** בנר מערבי **לפני** ה'. נר שני של שמי מזרחית קרי נר מערבי כדפרשית בפרק כל קריבות (לעיל ד' פו: ד"ה ממנה) וממתינת' דתמיד (פ"ג מ"ט) דמלא שמי מזרחית דולקות כרבי דלמר מזרח ומערב מונחין דלמאן דלמר כפון ודרום מונחין אין שיך מזרחיות:

שאמצעי משובח. פי' כקוטנ' לענין שלשה שקוראין

כמורה דאין פוחמין מעשרה פסוקים ואמצעי שקורא ארבעה משוכה ועל זה מיייתי הך כריתתא הסס בפ"ג דמגילה (דף כז: כא) אכל' [קשה] דמיייתי ' (נמני) שאר כריתיות דראשון ואחרון משוכחים לכך נראה דהך ' (דהכלא) מיימתי' לגבי שלשה המהלכים דנרך דגדול כאלמע כדלמר בפרק אמר להם הממונה (יומא דף ה.) וכמגילה (דף כא:) מיייתי לה משום דכיון דמשוכס לשאר דברים טוב שיקרא ד' פסוקים: **תלרי** דדי הוו. ומיתרתי השמא כולוה פירכי דלמאן דלמר כפון ודרום חף על גז דכי יהצינן חמשה

מ"ט דרבי גמר ממנורה מה מנורה מזרח ומערב אף הני נמי מזרח ומערב ומנורה גופה מגלן מדכתב בנר מערבי * **יערוך** אותו [אהרן וגו'] לפני ה' מכלל דכולוהו לאו לפני ה' ואי סלקא דעתך צפון ודרום כולוהו נמי לפני ה' נינהו ור' אלעזר בר' שמעון מאי מעמא גמר מארון מה * ארון צפון ודרום אף הני נמי צפון ודרום ורבי נמי ליגמר מארון דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים ור' אלעזר בר' שמעון ליגמר ממנורה אמר לך *מנורה גופה צפון ודרום הוה מנחה (ב) אלא הכתיב **יערוך** אותו אהרן ובניו דמצדד להו אצורדי * דתנאי ז'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות בלמד שהיו מצדדין *נפיהם כלפי נר אמצעי אמר רבי ז'נתן מכאן שאמצעי משובח בשלמא למ"ד מזרח ומערב היינו דהוו יתיבי עשרה בעשרים אלא למ"ד צפון ודרום י' בכ' היכי הוו יתיבי ותו כהנים היכי הוו עיילי ותו מצינו ה' שלחנות בדרום ותו שלחן דמשה היכא מנח ל' * וליתעמיק למ"ד מזרח ומערב נמי שלחן דמשה היכא הוה מנח ליה אלא מי סברת חד דרא הוה תרי דרי ניניהו

שתי הלחם פרק אחד עשר מנחות

כמין שני דדי אשה. אלמא דדים ממוחה למערב קיימי ראשן אחד למערב וראשן אחד למזרח כמוך הפתח. ושמע מינה רוחבו של ארון ממוחה למערב [1] שהיה אורכו של בית: **תרי כרבי כאלמא** **ופלגא**. אי הוו דדים לאורכו י' לא היה בין דב לבד אלא ח' אמה ומחאה: **הקדשים שנים נושאי**

ארון המקדש שנים. והקיטיו הלויים את המשכון כשהיו רוצים לנסות עד כואם אלו נושאי הארון: **וא"ס**. האי מיימין ומשמאל דפתח קאלמר: **אס** **כן מלינו**. חמש שולחנות בדרום שהפתח היה כאלמע ההיכל כותל מוחזי ומנאלו חמשה שבשמאל [2] דרך כניסה כולס דדרום: **אלא של משה כאלמע חמשה מימיו**. כדרומו וחמשה משמאלו כאלמע וכולן כאלמע ההיכל ולקמן מפרש היכי *מנחי: **פני חדא מחלי הכין ולפנים מונחין**. כל השולחנות ארון אחד מהן כחלי מן החיצון לזד הפתח: **למר קא חשיב כו'**. שההיכל ששים אמה ארכו כדכתיב (מלכים א' ו) והבית אשר בנה המלך שלמה לה' וגו' ומאותן ששים היו עשרים דצינר כדכתיב (שס) ולפני הדציר עשרים אמה וגו' וההיכל ארבעים כדכתיב (שס) ארבעים כאלמה היה הבית הוא ההיכל לפני והשולחנות יושבים בעשרים אמה של היכל של זד הדציר מאן דמיי משלש הבית חשיב כל הששים אמה של דציר ושל היכל ומאן דמיי מחלי הבית ולפנים לא חשיב אלא היכל לחוריה: **מזרח ומערב מונחים**. השולחנות ראשן אחד למזרח וראשן אחד למערב דהיינו י' אורכו לאורכו של בית: **מה מנורה מורה ומערב**. דלששה קנים כזמורה והשלשה כזמערב: **מדכתיב כנר מערבי לפני ה'**. דכתיב (ויקרא דז) **יערוך** אותו אהרן וגו' לפני ה' דמשמע אותו לפני ה' ואין אחר לפני ה' אללמא חד הוא דהוי לפני מערב לזד בית קדשי הקדשים אלמא מורה ומערב מונחים והחיצון של זד מערב קרי ליה נר מערבי דלי כאלמע דלפן צלפון יא) * אישתכח דכולהו פיי הפתילות שוות למערב: **מה ארון לפון ודרום**. אורכו לרוחבו של בית כדלמרינן לעיל (ע"א) וכך היה מונח וכך היו כדיו מונחין: **מוץ מחוץ**. מנורה

ולמאן דלמר נמי מורה ומערב שולחן **מי סברת**. כחד דרש הוו יתיבי כולוהו עשרה ר' **ככרי** דרי. הוו יתיבי חמשה מיייהו ראשה של זו כזל ראשה של זו ושל משה אכלן לפניהם ולא בשורתן ושורה אחרת של חמשה אכל אמותה של משה ולא בשורתה ואותם ה' ראשה של זו כזל ראשה של זו: למ"ד

מסורת הש"ס

(א) וְשִׁקְלָם פ"ו ה"ג, (ב) וַיִּתְּמָה (א: א: 4) [ומגילה כא: פ"ט, ד] [שם אַחַת ר"י ויתמן, (א) מנת הכסף אַחַד כ"ד ס' מחלי הכים, ז"ק, (ו) מקדא דלוחין שגל, ז"ק, (ז) כ"א ס' הכנים כ"ו הכדשים ובי' ליעול' ב' כווינן ובי' לסד' ב' כווינן, (ח) [נקמן וט' ז"ק, (ט) ב' יא"ק ככלן קודס ד"ה וז' ד"ה ונעט הכהנים מרי נושאי המקדש כו ואין דבר מקודש ויתר מן הארון וט"מ דכלתין מיימי הס"י ופז"ל ודש"ק מוסק כל זו הדציר וקסה לשמא כל הפפרים, * ז"ק,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דוחקין וכו' לחיבתן של ישראל. עיין פרי"ט פ"ב מ"ט ע"ב ד"ה מין:

רבינו גרשום

שמבדיל בין הקדש ובין קודש הקדשים שולחין כ"ג אמה טרקקין: ולימלא לאורכו דארון הוי יתבי, וממאי (דאורכו) [דרוחבו] דארון לאורכו של בית: (אמר) הכי ליהדרן: ליכא למימר הכי דלאורכו של ארון [תתי] דרדכו בן ארון היה אמה וחצי ואי הוו בדיו לאורכו תרי כרבי שנושאין הברים באמתא ופולגא לא מסטיג ליה וליכלי אורך הברים לרוחבו של ארון: ומנא לן דר' גברי דרי. דלא מסטיג ליה אימא חד גברא כמד' זו ושני כרבי א' על כף ימין לצד אחר: לא ד"ר הקהתים תרי נושאי תרא ה' דר' דצינר למימר ונסנו נושאי המקדש והקיטיו שנים את המשכון עד בראם נושאי הארון: אלא של משה באמצע וכולן מן שמאל הפתח בצפון: כמשפט כתיבת מנורה של משה. גביעיים קנים וכפתורים: מאן דאמר משליש בית ולפנים קא חשיב בית קדשי הקדשים והיכל (בהדרי דרתי) שותן אמה ונעשיריים ולפנים מפתח ההיכל לא מונחים היינו משליש הכית ולפנים: ומר לא קא חשיב בית קדשי הקדשים בהדרי חורל משום הכי אמר מחצי בית ולפנים דהיינו מעשרים אמה ולפנים: מורה ומערב היו מונחין. אורכן לאורכו של בית: מדכתב בנר מערבי לפני ה' דכתיב יערוך אותו לפני ה': מה ארון צפון ודרום. כדארתון: ואין דנין תוך פנים. מנורות דרין מארון דהוי פנים: דמצדד להו אצורדי לשאר נרות כולן מחזירין ראשיהו כלפי נר מערבי והוא לחוריה כמין לפני ה' ומטה קמעא לפני ה' והוא באמצעיתן: בשלמא למאן דאמר מורה ומערב שוארכן לאורך הבית היינו יתיבי עשרי שלחנות בעשרים אמה דהוה להו רוחא לאורבא דביתא דהוה מ' אמה. אלא למאן דאמר כצפון לדרום דארוכין להחבו של בית את ליכא כצפון לדרום אלא עשרים ועשרים בעשרים היכי יתיבי: ותו כהנים היכי עיילי לבית קדשי הקדשים הא מפסקי שלחנות: שלחן דמשה היכי מנח ליה. באמצע: ולמאן דאמר מורה ומערב שלחן דמשה היכי מנח ליה אי מנח ליה באמצע הרי יגעו חד דרא הוה מנח להו לשלחנות דמי שרי ניניהו חמש כנגד חמש ושל משה בין שתי השורות: